Lietas arhīva Nr. A42-01288-24/23
ECLI:LV:ADRJRIT:2024:1127.A420128824.2.S

Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024. gada 27. novembrī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Rudīte Migla,
piedaloties pieteicēja /pers. A/ (*/pers. A/*) pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei /advokāte/ un Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pārstāvjiem /pers. C/ un /pers. D/,
atklātā tiesas sēdē, izmantojot tiešsaistes videokonferenču programmu *Microsoft Teams,* izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2024. gada 14. februāra lēmuma Nr. 31.1./22.9/514 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs 2023. gada 26. oktobrī, sagatavojot muitas deklarāciju Nr. 23LV000210R01Q34R5, pieteica lietotu 2012. gada izlaiduma automašīnu /automašīnas marka/ (turpmāk – automašīna), laišanai brīvā apgrozībā ar atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa nomaksas kā personisko mantu, kuru persona ieved, pārceļoties no pastāvīgās dzīvesvietas Krievijas Federācijā (turpmāk – Krievija) uz pastāvīgu dzīvesvietu Eiropas Savienībā.

Veicot muitas deklarācijai pievienoto dokumentu kontroli, Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – dienests) Muitas pārvaldes amatpersona secināja, ka kopš nekustamā īpašuma iegādāšanās Latvijā un uzturēšanās atļaujas saņemšanas 2015. gadā, pieteicējs ir uzturējies gan Latvijā, gan Krievijas Federācijā. Tādējādi neizpildās Eiropas Savienības Padomes 2009. gada 16. novembra Regulas (EK) Nr. 1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem (turpmāk – regula Nr. 1186/2009) 5. panta 1. punkta prasības.

Ievērojot minēto, dienests 2023. gada 26. oktobrī paziņoja pieteicējam, ka automašīnai nav piemērojams atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa un atteica atbrīvot pieteicēju no minēto nodokļu nomaksas (turpmāk – sākotnējais lēmums). Līdz ar to pieteicējs veica ievedmuitas nodokļa 2255,65 *euro* apmērā un pievienotās vērtības nodokļa 5210,55 *euro* apmērā iemaksu valsts budžetā. Secīgi automašīna 2023. gada 27. oktobrī tika laista brīvā apgrozībā.

Dienesta ģenerāldirektore, izskatot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu, 2024. gada 14. februārī pieņēma lēmumu Nr. 31.1./22.9/514 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums), ar kuru atcēla dienesta sākotnējo lēmumu un atteica pieteicējam piemērot atbrīvojumu no muitas maksājumiem, ko ieved fiziskas personas, kuras pārceļas no pastāvīgas dzīvesvietas trešā valstī uz pastāvīgu dzīvesvietu Eiropas Savienībā, jo neizpildās regulas Nr. 1186/2009 4. panta "a" apakšpunkta kritērijs – persona to nav izmantojusi savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties trešajā, izbraukšanas valstī.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu tiesā, pamatojot to ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Pieteicējs atbilst visiem regulas Nr. 1186/2009 un pievienotās vērtības nodokļa likuma nosacījumiem un attiecībā uz automašīnu ir piemērojams atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa.

Līdz pat 2023. gada sākumam pieteicēja pastāvīgā dzīvesvieta bija Krievijā jeb trešajā valstī, tomēr viņš 2023. gada sākumā kopā ar savu ģimeni nolēma pārcelties no Krievijas uz pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā, proti, Latvijā.

Pieteicējam 2015. gadā tika piešķirtas uzturēšanās tiesības Latvijā, tomēr viņa pastāvīgā dzīvesvieta līdz 2023. gada sākumam bija Krievijā. Līdz 2023. gada sākumam pieteicējs bija nodarbināts Krievijā un dzīvoja turpat. Pieteicējs ir uzturējies ārpus Kopienas muitas teritorijas vismaz 12 mēnešus no vietas, izbraucot uz Latviju tikai uz dažām dienām, lai pagarinātu uzturēšanās tiesības Latvijā, vai arī ieceļojot, ar mērķi atpūsties citā valstī.

[2.2] Dienests apgalvo, lai piemērotu atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļa ir jāizpildās nosacījumam, ka pieteicējs ir izmantojis automašīnu Krievijā vismaz līdz 2022. gada septembrim (vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad pieteicēja pastāvīgā dzīvesvieta vairs neatrodas trešajā valstī).

Minētā dienesta regulas Nr. 1186/2009 4. panta a) apakšpunkta izpratne nav pamatota, turklāt ir pretēja arī paša dienesta skaidrojumam tā oficiālajā interneta vietnē https://www.vid.gov.lv/lv/parcelsanas-uz-dzivi-latvija.

No interneta vietnē esošā skaidrojuma izriet, ka, pārceļoties no pastāvīgās dzīvesvietas valstī ārpus Eiropas Savienības uz pastāvīgu dzīvesvietu Latvijā, ar atbrīvojumu no nodokļiem var ievest personisko mantu, ko persona izmantojusi savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus un kas paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem Latvijā. Atbrīvojumu var piešķirt vienīgi personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta valstī ārpus Eiropas Savienības bijusi vismaz 12 mēnešus bez pārtraukuma. Lai pamatotu atbilstību minētajam kritērijam, ir jāiesniedz dokumenti, kas apliecina, ka persona ievestās personīgās mantas izmantojusi savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus (piemēram, preču iegādes dokumenti (čeki) vai reģistrācijas dokumenti (piemēram, automobilim).

Tas nozīmē, lai pieteicējs atbilstu regulas Nr. 1186/2009 4. panta "a" apakšpunkta nosacījumiem, viņam bija jāizmanto automašīna savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā Krievijā vismaz sešus mēnešus pirms pārcelšanās uz pastāvīgu dzīvesvietu Latvijā, nevis sešus mēnešus pirms pastāvīgās dzīvesvietas iedibināšanas Eiropas Savienībā, tas ir, no 2022. gada septembra līdz 2023. gada martam, bet gan jebkurā sešu mēnešu posmā pirms pārcelšanās pastāvīgi uz Latviju, kas var būt arī kādā iepriekšējā laika posmā.

[2.3] Dienesta ģenerāldirektore pārsūdzētajā lēmumā nepamatoti saista sešu mēnešu termiņu tieši pirms pastāvīgās dzīvesvietas iedibināšanas

Eiropas Savienībā, jo regulas Nr. 1186/2009 4. panta a) apakšpunkta mērķis bija tāds, lai persona izmantotu mehānisko transportlīdzekli vismaz sešus mēnešus trešajā valstī. Šāds nosacījums tika ietverts, lai novērstu mehānisko transportlīdzekļu pārdošanu Eiropas Savienības valstīs. Atbrīvojumi no ievedmuitas nodokļiem ir tāds institūts, kas paredz to, ja persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta bija kādā trešajā valstī, un šī persona pārceļas uz pastāvīgo dzīvesvietu Eiropas Savienības valstī, tad šai personai ir tiesības ievest līdzi sev piederošās mantas, tai skaitā privātos mehāniskos transportlīdzekļus, kas ir nepieciešami Eiropas Savienības valstī ikdienas izmantošanai.

[2.4] Lai arī pieteicējs ieveda automašīnu Latvijā 2019. gada 16. augustā, tas nenozīmē, ka automašīna netika izmantota vismaz sešus mēnešus iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā – Krievijā. Pieteicējs ir pastāvīgi uzturējies Krievijā un izmantojis automašīnu vismaz sešus mēnešus iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā no 2013. gada 20. jūnija līdz pat 2019. gada 12. augustam, proti, aptuveni sešus gadus pieteicējs ir izmantojis automašīnu savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā pirms pārcelšanās uz Latviju.

Tādējādi pieteicējs atbilst regulas Nr. 1186/2009 4. panta a) apakšpunkta kritērijam un attiecībā uz viņu ir piemērojams atbrīvojums no ievedmuitas nodokļiem un pievienotās vērtības nodokļa.

[3] Administratīvā rajona tiesā saņemts dienesta paskaidrojums par pieteikumu. Dienests pieteikumu uzskata par nepamatotu un lūdz to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem, kā arī papildus paskaidrojot turpmāko.

[3.1] Dienests nepiekrīt pieteicēja regulas Nr. 1186/2009 4. panta a) apakšpunkta interpretācijai, jo minētajā tiesību normā ir skaidri ietverts nosacījums, kas tieši nosaka lietas lietošanas sešu mēnešu termiņu, kurš tiek skaitīts pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties trešajā, izbraukšanas valstī. Šāda interpretācija izriet arī no regulas Nr. 1186/2009 4. panta b) apakšpunkta, proti, personiskā manta paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem šīs personas jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā.

Dienests vērš uzmanību uz to, ka automašīna tika ievesta Latvijā jau 2019. gada 12. augustā, savukārt nodoms pārcelties no trešās valsts uz pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā, proti, Latvijā, pieteicējam radās 2023. gada sākumā. Minētais nozīmē, ka pieteicējs automašīnu ieveda Kopienas muitas teritorijā gandrīz četrus gadus pirms pieteicējam vispār radās nodoms pārcelties no trešās valsts uz pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā. Šādā gadījumā nav arī konstatējams tas, ka personiskā manta paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem pieteicēja jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā. Minētais arī papildus apstiprina, ka regulas Nr. 1186/2009 4. panta a) apakšpunkta piemērošanai svarīgs ir tieši sešu mēnešu periods, kas skaitāms pirms dienas, kad pieteicēja pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties trešajā, izbraukšanas valstī.

[3.2] Eiropas Savienības likumdevējs ir skaidri noteicis, kādiem kritērijiem ir jāizpildās, lai transportlīdzekļa ievešanu neapliktu ar nodokļiem. Proti, viens no regulā ietvertajiem priekšnoteikumiem ir tāds, ka manta paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem, kā tika izmantota pirms ievešanas. Otrs priekšnoteikums ir, ka šī manta ir izmantota savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties trešā, izbraukšanas valstī.

Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka atbrīvojums no ievedmuitas nodokļiem ir izņēmums no vispārējas kārtības, tad šādu izņēmumu nav pamata interpretēt paplašināti un tas ir piemērojams tikai gadījumā, ja izpildās visi regulā Nr. 1186/2009 noteiktie kritēriji.

[3.3] Dienests nevar piekrist pieteicējam, ka dienesta regulas Nr. 1186/2009 4. panta a) apakšpunkta interpretācija ir pretēja dienesta sniegtajam skaidrojumam oficiālajā interneta vietnē.

Pirmkārt, dienesta oficiālajā interneta vietnē norādītajam informatīvajam materiālam nav juridiski saistošs spēks. Otrkārt, pieteicēja norādītajā informatīvajā materiālā ir minēts, ka atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa ir piemērojams atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktos un Latvijas tiesību aktos noteiktajai kārtībai.

Līdz ar to informatīvajā materiālā dienests ir norādījis, ka atbrīvojums tiek piemērots tikai tiesību normās noteiktajos gadījumos, proti, izpildoties visiem Eiropas Savienības likumdevēja noteiktajiem kritērijiem.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pilnvarotā pārstāve pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem apsvērumiem.

Dienesta pārstāvis pieteikumu neatzina un lūdza to noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumā norādīto.

Motīvu daļa

[5] Lietā izšķirams, vai pieteicējs atbilst regulas Nr. 1186/2009 prasībām, pamatojoties uz kurām, viņam tiktu piešķirts atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa un pievienotās vērtības nodokļa samaksas, laižot brīvā apgrozībā automašīnu kā personisko mantu, kuru persona ieved, pārceļoties no pastāvīgās dzīvesvietas Krievijā uz pastāvīgu dzīvesvietu Eiropas Savienībā – Latvijā.

[6] Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas Nr.952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 201. panta 1. punktu ārpussavienības precēm, ko paredzēts laist Savienības tirgū vai kas paredzētas privātai lietošanai vai patēriņam Savienības muitas teritorijā, piemēro laišanas brīvā apgrozībā procedūru.

Atbilstoši minētā panta 2. punktam laišana brīvā apgrozībā ietver:

a) jebkura maksājamā ievedmuitas nodokļa iekasēšanu;

b) vajadzības gadījumā – citu maksājumu iekasēšanu saskaņā ar atbilstīgajiem spēkā esošajiem noteikumiem attiecībā uz šādu maksājumu iekasēšanu;

c) tirdzniecības politikas pasākumu, kā arī aizliegumu un ierobežojumu piemērošanu, ciktāl tie nav jāpiemēro agrākā posmā; un

d) citu formalitāšu pabeigšanu attiecībā uz šo preču importu.

Minētā panta 3. punkts noteic, kad ārpussavienības preces izlaiž brīvā apgrozībā, tās iegūst Savienības preču muitas statusu.

Ar regulu Nr. 1186/2009 tiek norādīti gadījumi, kad īpašu apstākļu dēļ tiek piešķirts atbrīvojums no ievedmuitas nodokļiem, ja preces laiž brīvā apgrozībā.

Saskaņā ar regulas Nr. 1186/2009 3. pantu ar atbrīvojumu no ievedmuitas nodokļiem ieved personisko mantu, ko ieved fiziskas personas, kuras pārceļas no pastāvīgās dzīvesvietas trešā valstī uz pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā.

Minētās regulas 4. pants noteic, ka atbrīvojums attiecas tikai uz personisko mantu, kas:

a) izņemot īpašus apstākļu pamatotus gadījumus, ir bijusi attiecīgās personas valdījumā vai – nepatērējamu lietu gadījumā – persona tās izmantojusi savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties trešā, izbraukšanas valstī;

b) paredzēta izmantošanai tādiem pašiem nolūkiem šīs personas jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā.

Regulas Nr. 1186/2009 5. panta 1. punkts noteic, ka atbrīvojumu var piešķirt vienīgi personām, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ārpus Kopienas muitas teritorijas bijusi vismaz 12 mēnešus no vietas.

Saskaņā ar minētā panta 2. punktu kompetentās iestādes tomēr var pieļaut izņēmumus no 1. punktā noteiktās normas ar nosacījumu, ka attiecīgās personas nodoms patiešām bijis dzīvot ārpus Kopienas muitas teritorijas vismaz 12 mēnešus no vietas.

Atbilstoši 7. panta 1. punktam, izņemot īpašus gadījumus, atbrīvojumu piešķir tikai attiecībā uz personisko mantu, ko brīvai apgrozībai ieved 12 mēnešos pēc dienas, kad attiecīgā persona iedibinājusi pastāvīgu dzīvesvietu Kopienas muitas teritorijā.

No minētajām tiesību normām izriet, ka atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa ir piemērojams tikai personiskajai mantai gadījumā, ja persona Kopienas teritorijā ir pārcēlusies uz pastāvīgu dzīvesvietu, personas pastāvīgā dzīvesvieta ārpus Kopienas muitas teritorijas bijusi vismaz 12 mēnešus no vietas un savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus šo mantu ir izmantojusi.

Lietā ir strīds par šo normu interpretāciju, vai seši mēneši ir skaitāmi jebkurā 12 mēnešu posmā pirms pārcelšanās uz pastāvīgu dzīvi Latvijā, vai seši mēneši ir skaitāmi tieši pirms dienas, kad notiek pārcelšanās.

[7] Eiropas Savienības Tiesa ir norādījusi, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu regulas Nr. 1186/2009 3. panta izpratnē, atbilstošie kritēriji, kas ir jāņem vērā, lai noteiktu pastāvīgo dzīvesvietu kā attiecīgās personas interešu pastāvīgo centru, tostarp ietver šīs personas un viņas ģimenes locekļu fizisko klātbūtni, mājvietas esību, vietu, kurā tiek skoloti bērni, profesionālo pienākumu veikšanas vietu, īpašuma interešu atrašanās vietu un vietu, ar kuru saista administratīvās saistības ar valsts pārvaldes un sociālajām iestādēm, jo šie elementi atspoguļo personas vēlmi piešķirt zināmu stabilitāti saikņu vietai turpinātības dēļ, ko veido pieradums dzīvot šai vietā un normāla sociālo un profesionālo attiecību norise *(*sk. *Eiropas Savienības Tiesas 2001. gada 12. jūlija sprieduma lietā Nr.C-262/99, 55. punktu, 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr.C-392/05, 57. punktu un 2016. gada 27. aprīļa sprieduma lietā Nr. C-528/14 33. punktu).*

No minētā izriet, ka par pastāvīgu dzīvesvietu nav uzskatāma vieta, kur persona uzturas vien dažas reizes gadā, bet gan vieta, kurā pastāvīgi uzturas šī persona un viņas ģimenes locekļi, vieta, kurā tiek skoloti bērni, tiek veikti profesionālie pienākumi, ar kuru saista administratīvās saistības ar valsts pārvaldes un sociālajām iestādēm.

Atbilstoši lietas materiāliem pieteicējs no 2011. gada 1. jūlija līdz 2023. gada 31. janvārim ir bijis darba tiesiskajās attiecībās ar Krievijas uzņēmumu /Nosaukums A/, ko apstiprina pieteikumam pievienotā vienošanās par darba līguma izbeigšanu Nr. 11 (*lietas 60.-63. lapa*).

Pamatojoties uz 2007. gada 25. jūlija pirkuma-pārdevuma līgumu pieteicējam Baškortostanas Republikā, Ufas rajonā, ciematā /adrese/, Krievijā ir piederējis nekustamais īpašums - dzīvojamā māja un zemes gabals, kas bija pieteicēja pastāvīgā dzīvesvieta, kamēr viņš uzturējās Krievijā. Saskaņā ar pirkuma-pārdevuma līgumu nekustamais īpašums atsavināts 2023. gada 22. februārī (*lietas 64.-70. lapa*), par ko parakstīts arī nekustamā īpašuma pieņemšanas-nodošanas akts (*lietas 71.-75. lapa*).

2013. gada 20. jūnijā saskaņā ar pirkuma-pārdevuma līgumu pieteicējs ir iegādājies automašīnu (*lietas 121.-130. lapa*), ko apliecina arī automašīnas pieņemšanas-nodošanas akts (*lietas 131.-132. lapa*) un Transportlīdzekļa pase (*lietas 133.-136. lapa*).

2023. gada 22. februārī pieteicējs uzdāvinājis meitai ½ domājamo daļu no sev piederošā dzīvokļa, kas atrodas Baškortostānas Republikā, /adrese/, Krievijā, un bija pieteicēja uzturēšanās vieta Krievijā (*lietas 76.-83. lapa*).

2023. gada 10. jūlijā, izmantojot ekspeditora pakalpojumus saskaņā ar noslēgto Ekspedīcijas līgumu, pieteicējs nosūtīja sev piederošās mantas uz Latviju, ko apstiprina 2023. gada 10. jūlijā sagatavotais Personīgo mantu pārvadāšanas akts Nr. 23223 (*lietas 84.-87. lapa*).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējs pastāvīgi vismaz 12 mēnešus no vietas vismaz līdz 2023. gada martam ir dzīvojis un strādājis trešajā valstī – Krievijā, un tur dzīvojot iegādājies automašīnu.

[8] Vienlaikus tiesa konstatē, ka 2015. gada 12. augustā pieteicējs kopā ar sievu iegādājies nekustamo īpašumu – /adrese/un /adrese/ (*lietas 93.-97.lapa*).

Saskaņā ar pieteicēja norādīto viņam ir piešķirtas uzturēšanās tiesības Latvijā no 2015. gada. Dienests norāda, ka pieteicējam no 2018. gada 16. augusta Latvijā ir izsniegtas un regulāri atjaunotas termiņuzturēšanās atļaujas. Lietā iesniegta 2023. gada 30. oktobrī pieteicējam izsniegta uzturēšanās atļauja Latvijā, kas pieteicējam dod tiesības Latvijā uzturēties un strādāt bez ierobežojumiem līdz 2024. gada 2. novembrim (*lietas 29.-30.lapa*). No Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra datiem tiesa konstatē, ka pieteicējam 2024. gada 5. novembrī izsniegta jauna uzturēšanās atļauja Latvijā, kas dod tiesības Latvijā uzturēties un strādāt bez ierobežojumiem līdz 2025. gada 30. oktobrim.

Tā kā pieteicējam ir piešķirta uzturēšanās atļauja Latvijā un iegādāts nekustamais īpašums Latvijā, savukārt Krievijā nekustamie īpašumi ir atsavināti un izbeigtas darba tiesiskās attiecības, tiesa atzīst, ka ir konstatējama pieteicēja vēlme pārcelties uz dzīvi Latvijā.

[9] Atbilstoši Valsts robežsardzes elektroniskās sistēmas informācijai automašīna ir iebraukusi Latvijā no Krievijas caur Terehovas muitas kontroles punktu 2019. gada 12. augustā plkst. 06:43 un līdz 2023. gada martam nav atgriezusies Krievijā (*lietas 98.-99.lapa*).

Kā tiesas sēdē paskaidroja pieteicēja pārstāve, lietā nav strīda, ka ar automašīnu pieteicējs ir iebraucis Latvijā 2019. gada 12. augustā un šī automašīna ir palikusi Latvijā. Saistībā ar *Covid* ierobežojumiem pieteicējs vairs nebija spējis šo automašīnu pārvietot uz savu tobrīd pastāvīgo dzīvesvietu Krievijā. Pieteicējs turpinājis dzīvot un strādāt Krievijā, kur bijusi arī viņa pastāvīgā dzīvesvieta. Uz to brīdi pieteicējs vēl nebija arī pārvedis savu iedzīvi uz Latviju. Pieteicējam diemžēl bijuši šķēršļi lietot šo automašīnu, jo viņam bija ierobežojumi atstāt Krieviju un ierasties Latvijā.

Automašīna Latvijā glabājusies pieteicējam piederošajā autostāvvietā, kas atradās pagrabstāvā pieteicējam piederošajam dzīvokļa īpašumam (*lietas 161.-162. lapa*).

No Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas datiem tiesa konstatē, ka pieteicējam, pamatojoties uz 2015. gada 12. augusta nekustamā īpašuma pirkuma līgumu, pieder 161/5797 domājamās daļas no nekustamā īpašuma /adrese/ un /adrese/, un pieteicēja lietošanā ir arī autostāvvieta Nr. 35.

Tādejādi tiesai nerodas šaubas, ka no 2019. gada 12. augusta automašīna ir atradusies Latvijā, ko papildus apliecina 2022. gada 23. septembrī un 22. novembrī izrakstītais rēķins par automašīnas tehnisko apkopi (*lietas 27.-28. lapa*).

[10] Lai arī citos faktiskajos apstākļos, prejudiciāls nolēmums, kā interpretēt regulas Nr. 1186/2009 3. pantu, ir sniegts Eiropas Savienības Tiesas 2016. gada 27. aprīļa spriedumā lietā Nr. C-528/14.

Eiropas Savienības Tiesa norāda, ka šīs regulas 4. pantā ir noteikts, ka atbrīvojums attiecas tikai uz personisko mantu, ko, pirmkārt, ieinteresētā persona lietojusi "savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā" vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad "tās pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties" trešajā, izbraukšanas valstī, un, otrkārt, kuras ir paredzēts lietot "tās jaunajā pastāvīgajā dzīvesvietā". Tāpat minētās regulas 7., 9. un 10. pantā ir atsauce uz vienu un to pašu notikumu secību, kurā ieinteresētā persona no sākuma atstāj savu pastāvīgo dzīvesvietu trešajā valstī un pēc tam izveido šo dzīvesvietu Savienības muitas teritorijā. Visbeidzot, regulas Nr. 1186/2009 11. pantā ir pārņemts darbības vārds "pārcelt", kas tāpat ir lietots šīs regulas 3. pantā, lai apzīmētu pastāvīgās dzīvesvietas pārvietošanu no trešās valsts uz dalībvalsti (*minētā sprieduma 25. punkts*).

Šajā lietā 2015. gada 17. decembrī secinājumus sniedzis ģenerāladvokāts Henriks Saugmandsgors Ēe (*H. Saugmandsgaard Øe*), kurš piekrīt viedoklim saskaņā ar kuru 3. panta formulējums nozīmē, ka tajā paredzētās tiesības uz atbrīvojumu attiecas vienīgi uz situāciju, kad pastāvīgā dzīvesvieta

no trešās valsts *tiek pārcelta* uz Savienības muitas teritoriju, nevis uz situāciju, kad personai pastāvīgā dzīvesvieta jau ir dalībvalstī un tātad – arī tās teritorijā. Likumdevēja izmantotais pārcelšanas termins noteikti nozīmē, iespējams tikai etimoloģiski, šīs dzīvesvietas pārcelšanu no vietas ārpus Savienības uz vietu tās iekšienē. Prasība par šādu virzību izriet arī no attiecīgās nodaļas virsraksta, kurā iekļauti minētie 3.–11. panti.

Regulas 4. pants apstiprina šo analīzi, jo tajā ir pieminētas mantas, kuras ieinteresētā persona lietojusi "savā *iepriekšējā* pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties *trešā, izbraukšanas valstī*", un kuras arī tiks lietotas "tās *jaunajā* pastāvīgajā dzīvesvietā" (*ģenerāladvokāta izcēlums*).

Tādejādi tiesa atzīst par pamatotu dienesta veikto regulas Nr. 1186/2009 interpretāciju un pārsūdzētā lēmuma pamatojumu, ka pieteicējam automašīna bija jālieto Krievijā vismaz sešus mēnešus tieši pirms pārcelšanās uz dzīvi Latvijā. Tā kā automašīna Latvijā atradās jau no 2019. gada 12. augusta, neizpildās regulas Nr. 1186/2009 4. panta "a" apakšpunkta kritērijs – persona to nav izmantojusi savā iepriekšējā pastāvīgajā dzīvesvietā vismaz sešus mēnešus pirms dienas, kad personas pastāvīgā dzīvesvieta ir beigusi atrasties trešajā, izbraukšanas valstī.

[11] Automašīnas muitas vērtības un aprēķināto nodokļu lielumam pieteicējs iebildumus nav izteicis. Ņemot vērā minēto, tiesa pārsūdzēto lēmumu atzīst par tiesisku.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251. pantu un 289. - 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ (*/pers. A/*) pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2024. gada 14. februāra lēmuma Nr. 31.1./22.9/514 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese R. Migla